

Soạn bài Khái quát văn học Việt Nam từ thế kỉ X đến thế kỉ XIX

Câu 1. Những điểm chung và những điểm khác nhau của hai bộ phận văn học chữ Hán và văn học chữ Nôm.

Trả lời:

- Điểm chung:

+ Phát triển trên cơ sở văn tự của người Hán.

+ Điều tích cực phản ánh những vấn đề trong đời sống xã hội, tâm tư, tình cảm của con người thời trung đại.

+ Điều có được những thành tựu rực rỡ và kết tinh được những tác phẩm xuất sắc.

- Điểm khác:

+ Bộ phận văn học chữ Nôm ra đời muộn hơn.

+ Thành tựu của văn học Nôm chủ yếu là thơ (văn học chữ Hán có thành tựu lớn ở cả hai mảng thơ và văn xuôi).

Câu 2. Bảng khái quát tình hình phát triển của văn học Việt Nam thời trung đại.

Trả lời:

Giai đoạn văn học	Nội dung	Nghệ thuật	Sự kiện văn học, tác giả, tác phẩm
Từ thế kỉ X – hết thế kỉ XIV	Nội dung yêu nước	Văn học chữ Hán. Các thể loại tiếp thu từ Trung Quốc Văn học chữ Nôm manh nha xuất hiện.	<i>Chiếu dời đô</i> (Lí Thái Tổ), <i>Sông núi nước Nam</i> , <i>Hịch tướng sĩ</i> (Trần Quốc Tuấn), <i>Tỏ lòng</i> (Phạm Ngũ Lão)...- Văn học mang hào khí Đông A.
Từ thế kỉ XV – hết thế kỉ XVII	Nội dung yêu nước Nội dung thể sự (hiện thực, phê phán)	Văn học chữ Hán, chữ Nôm phát triển với nhiều thể loại phong phú.	<i>Bình Ngô đại cáo</i> , <i>Quân trung từ mệnh tập</i> (Nguyễn Trãi), <i>Truyện kì mạn lục</i> (Nguyễn Dữ), thơ Nguyễn Bỉnh Khiêm...
Từ thế kỉ XVIII - nửa đầu thế kỉ XIX	Nhân đạo chủ nghĩa	Văn xuôi, văn vắn, văn học chữ Hán và chữ Nôm đều phát triển mạnh	<i>Chinh phụ ngâm</i> , <i>Cung oán ngâm khúc</i> , <i>Truyện Kiều</i> , thơ Hồ Xuân Hương, Cao Bá Quát,... <i>Hoàng Lê Nhất thống chí</i> (văn xuôi)...

Soạn bài Khái quát văn học Việt Nam từ thế kỉ X đến thế kỉ XIX

Nửa sau thế kỉ XIX	Nội dung yêu nước - Thế sự	Chữ quốc ngữ xuất hiện Chữ Hán và chữ Nôm vẫn giữ vai trò chủ đạo.	<i>Lục Vân Tiên, Văn tế nghĩa sĩ Cần Giuộc</i> (Nguyễn Đình Chiểu), <i>Thơ Nguyễn Khuyến, Tú Xương, Nguyễn Quang Bích...</i>
---------------------------	-------------------------------	--	--

Câu 3. Một số tác phẩm văn học đã học trong chương trình THCS thể hiện nổi bật nội dung của văn học Việt Nam từ thế kỉ X đến hết thế kỉ XIX.

Trả lời:

- Nội dung cảm hứng yêu nước: *Sông núi nước Nam, Chiều dòi đô, Hịch tướng sĩ, Thuật hoài,*
- Nội dung nhân đạo: *Chuyện người con gái Nam Xương, Truyện Kiều, Bánh trôi nước, ...*
- Nội dung thế sự: *Câu chuyện trong phủ chúa Trịnh (Vũ Trung từ bút), Lục Vân Tiên, ...*

Câu 4. Văn học Việt Nam từ thế kỉ X đến hết thế kỉ XIX có những đặc điểm lớn nào về nghệ thuật? Từ những đặc điểm đó, theo anh (chị) cách đọc văn học trung đại có gì khác văn học hiện đại.

Trả lời:

- Về nghệ thuật, văn học Việt Nam từ thế kỉ X đến hết thế kỉ XIX có những đặc điểm lớn như *tính quy phạm và sự phá vỡ tính quy phạm, khuynh hướng trang nhã và xu hướng bình dị, tiếp thu và dân tộc hoá tinh hoa văn học nước ngoài.*
- Văn học cổ nói nhiều đến cái chí khí, đạo lí trong phép ứng xử hàng ngày của con người. Trong khi đó, văn học hiện đại có điều kiện đi sâu hơn vào đời sống riêng tư, vào thế giới nội tâm của con người. Chính hai điểm lớn này tạo nên sự khác biệt trong quá trình đọc các tác phẩm văn học cổ và văn học hiện đại:
- + Coi trọng tính quy phạm (nắm vững tính quy phạm như: niêm, luật rong thơ đường...) nhưng đồng thời đánh giá đúng mức tính sáng tạo ở chỗ phá vỡ tính quy phạm.
- + Chú ý đến vẻ đẹp trang nhã (không phải hiện thực trần trụi mà được cách điệu, làm sang trọng hơn lên), nhưng đồng thời cũng đánh giá đúng mức xu hướng bình dị hóa, gần gũi với đại chúng, nhân dân lao động...
- + Chú ý đến tính dân tộc (cả về hình thức lẫn nội dung), nhưng đồng thời phải chú ý đến sự vay mượn, nhất là của người Hán.

Soạn bài Khái quát văn học Việt Nam từ thế kỉ X đến thế kỉ XIX